

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupený Mgr. Bc. Petrem Dostálem, advokátem, sídlem Zámečnická 3a, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, sídlem 28. října 117, Ostrava, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2019, č. j. MSK 119609/2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 7. 2020, č. j. 19 A 31/2019 - 33

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 7. 2020, č. j. 19 A 31/2019 - 33, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2019, č. j. MSK 119609/2019, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **20 342 Kč**, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Bc. Petra Dostála, advokáta.
- IV. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Městský úřad Orlová (dále jen „prvostupňový správní orgán“) vyzval žalobce jako provozovatele motorového vozidla, s nímž se neznámý řidič opakovaně dopustil jednání vykazujícího znaky přestupku (překročil nejvyšší dovolenou rychlost), aby uhradil příslušnou částku, a poučil jej o možnosti namísto úhrady částky písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla. Uvedené vozidlo překročilo nejvyšší dovolenou rychlost dvakrát téhož dne 30. 11. 2018 a dále dne 2. 12. 2018, čemuž odpovídalo zaslání celkem tří výzev (dvou ze dne 18. 2. 2019 a jedné ze dne 19. 2. 2019). Ke všem třem výzvám žalobce požadovanou částku neuhradil. Prvostupňovému správnímu orgánu rovněž sdělil, že vozidlo neřídil, neboť jej má v držení jiná osoba, kterou žalobce označil jménem, příjmením a adresou pobytu. Prvostupňový správní orgán předvolal osobu označenou žalobcem k podání vysvětlení (podáním ze dne 3. 4. 2019, zn. MUOR 43051/2019). Předvolání obesaná osoba osobně převzala dne 8. 4. 2019, nijak na něj však nereagovala, k podání vysvětlení se nedostavila. Prvostupňový správní orgán proto všechny tři přestupky usnesením odložil s odůvodněním, že nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku vůči konkrétní osobě (řidiči). V následném přestupkovém řízení vedeném se žalobcem jako provozovatelem vozidla prvostupňový správní orgán vydal dne 25. 7. 2019 pod č. j. OD/PŘ/1578,1579,1580/19/SIS rozhodnutí, kterým žalobce shledal vinným z přestupku nezajištění dodržování povinností řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích [§ 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)], a uložil mu pokutu 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] V odvolání proti tomuto rozhodnutí žalobce zopakoval, že vozidlo již není v jeho držení a neví, kde se nachází. Žádný přestupek s ním tudíž nemohl spáchat, přičemž již dříve úřadu označil osobu řidiče. Vytkl prvostupňovému správnímu orgánu, že neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. V této souvislosti uvedl, že není v jeho moci současného držitele vozidla předvést, což však nepochybně může učinit úřad. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. K námitce žalobce uvedl, že prvostupňový správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku. Žalobce sice sdělil totožnost údajného řidiče, resp. osoby, která měla mít vozidlo v rozhodné době v držení, tato osoba však nijak nereagovala na předvolání k podání vysvětlení. Sdělení provozovatele žalovaný nepovažoval za dostatečný podklad pro zahájení přestupkového řízení s označeným řidičem. Dle jeho názoru nelze bez dalších indicií učinit závěr o důvodném podezření řidiče ze spáchání přestupku pouze na základě tvrzení provozovatele vozidla, který má vždy zájem na tom, aby sám nebyl za přestupek postižen. Skutečnost, že označená osoba měla vozidlo v držení, nemusí dle žalovaného ještě znamenat, že byla také řidičem. Po správních orgánech nelze požadovat, aby činily rozsáhlé kroky směřující ke zjištění totožnosti přestupce, nemají-li potřebné indicie.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž namítl, že jím označená osoba není osoba neexistující či „nepředvolatelná“ a její označení nebylo procesní obstrukcí s cílem vyhnout se potrestání. Správní orgán se tedy v posuzované věci nedostatečně zabýval otázkou skutečného přestupce – řidiče vozidla. Žalobce předložil soudu kupní smlouvu, dle které vozidlo, jímž byly přestupky spáchány, prodal již ve správním řízení

pokračování

označené osobě, a to v době předcházející spáchání všech tří přestupků spočívajících v překročení rychlosti. Předložil rovněž písemnou výzvu adresovanou novému vlastníku vozidla, která byla společně s podacím lístkem provozovatele poštovních služeb datována dnem 11. 2. 2019, který předchází výzvám prvostupňového správního orgánu (ze dne 18. a 19. 2. 2019) k úhradě příslušných částek, jimiž byl stěžovatel seznámen s páčáním potenciálních přestupků nezjištěným řidičem. Z výzvy žalobce adresované nesoučinnému vlastníku vozidla, k níž připojil plnou moc k přepisu vozidla v evidenci, plyne, že nebyl proveden převod vozidla v registru silničních vozidel z důvodu neposkytnutí součinnosti nabyvatele a že s vozidlem došlo ke spáchání dalších dopravních přestupků. V souvislosti se spáchanými dopravními přestupky se žalobce obrátil na nabyvatele s výzvou k úhradě vzniklé škody.

[4] Krajský soud v Ostravě v záhlaví označeným rozsudkem žalobu zamítl. Neztotožnil se s žalobní námitkou neprovedení dostatečných kroků ze strany správního orgánu ve vztahu k osobě označené žalobcem jako držitel vozidla před vlastním projednáním přestupku se žalobcem (jako provozovatelem vozidla). Krajský soud potvrdil názor žalovaného, že prvostupňový správní orgán neměl dostatečné podklady, aby totožnost řidiče zjistil. Na základě pouhého tvrzení žalobce jako provozovatele vozidla nebylo možné zahájit přestupkové řízení s jím označenou osobou, a tedy bylo nutné tuto osobu předvolat k podání vysvětlení (držitel vozidla totiž nemusel vozidlo v konkrétní době řídit). Pokud byla jím předvolaná osoba nečinná, byl dle krajského soudu prvostupňový správní orgán oprávněn přestupek odložit, neboť předvolaná osoba tímto způsobem dala konkludentně najevo vůli nesděliti, kdo byl řidičem vozidla. V případě vynucování podání vysvětlení ukládáním pořádkových pokut nebo předvedením by se dle krajského soudu již jednalo již o rozsáhlé kroky (nad rámec kroků nezbytných a požadovaných zákonem), k nimž správní orgán neměl potřebné indicie.

[5] Krajský soud se neztotožnil ani s námitkou, že žalobce nemohl nést odpovědnost jako provozovatel vozidla, pokud již nebyl jeho vlastníkem. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu vysvětlil, že je nerozhodné, kdo byl či je vlastníkem vozidla z hlediska práva soukromého; rozhodující je, kdo byl či je jako provozovatel zapsán v registru silničních vozidel. Nesoulad mezi údaji zapsanými v registru a skutečností jde výhradně k tíži osob, které opomenuly splnit zákonné povinnosti týkající se změn údajů v registru. Žalobce nadto v průběhu správního řízení výslovně netvrdil, že již není vlastníkem vozidla, pouze uváděl, že již má vozidlo v držení jiná osoba, a tedy se nemohl dopustit spáchání přestupků. V této souvislosti krajský soud popsal možné liberační důvody, mezi které patří i podání žádosti o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Žalobce však netvrdil, že by takovou žádost podal.

[6] Krajský soud nepřisvědčil ani namítanému nenaplnění materiální stránky přestupku. Dle krajského soudu je materiální stránka přestupku vyjádřena v jeho společenské škodlivosti a zkoumá se ve vztahu k jednání blíže nezjištěného řidiče, jak správně konstatoval již žalovaný.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž namítl, že k projednání přestupku provozovatele vozidla nemělo vůbec dojít, neboť prvostupňový správní orgán v rozporu s § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Stěžovatel se domníval, že správnímu orgánu poskytl dostatečné informace k odhalení pachatele přestupku, neboť označil osobu možného řidiče vozidla. Prvostupňový správní orgán však rezignoval na zjištění materiální pravdy a nevyužil jiné prostředky k určení skutečného pachatele přestupku.

[8] Stěžovatel rovněž setrval na námitce, že v jeho případě nebyla naplněna ani materiální stránka přestupku. Uvedl, že nelze shledat společenskou škodlivost v jednání původního vlastníka vozidla (byť formálně stále zapsaného v registru silničních vozidel jako provozovatel). Dle stěžovatele je při zvažování společenské škodlivosti třeba vycházet ze smyslu a účelu existence dané skutkové podstaty. Smyslem odpovědnosti provozovatele vozidla je vyplnění původní mezery v zákoně, kdy se provozovatelé vozidel „vymlouvali“ na osobu blízkou, která měla vozidlo řídit. V souzené věci však stěžovatel jako formální provozovatel nemohl nového vlastníka vozidla nijak kontrolovat, nový vlastník užíval vozidlo, jímž došlo ke spáchání přestupků, nezávisle na stěžovateli. Protiprávnímu jednání tak stěžovatel nemohl a nemůže nijak zabránit, či nového vlastníka v užívání vozidla omezit.

[9] Žalovaný práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil. Toliko uvedl, že se ztotožňuje s posouzením krajského soudu, a navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[11] V projednávané věci je mezi účastníky řízení veden spor o to, zda prvostupňový správní orgán učinil *nezbytné kroky* ke zjištění pachatele přestupku (ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu) předtím, než jednotlivé přestupky nezjištěného řidiče odložil a zahájil projednání přestupku se stěžovatelem jako provozovatelem vozidla. Krajský soud ve shodě s žalovaným shledal učiněné kroky dostatečnými, stěžovatel se naopak domnívá, že tomu tak v souzené věci nebylo.

[12] Skutková podstata přestupku provozovatele vozidla je obsažena v § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, dle kterého se provozovatel vozidla dopustí přestupku tím, že *nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem*. Odpovědnost je koncipována jako odpovědnost objektivní, k níž se *nevyžaduje zavinění* (§ 125f odst. 3 téhož zákona) a která nastupuje pouze v zákonem taxativně vymezených případech, kdy *porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo*

pokračování

se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání, toto porušení vykazuje znaky přestupku podle uvedeného zákona a nemá za následek dopravní nehodu (§ 125f odst. 2 téhož zákona).

[13] Podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu *obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, pokud a) jsou splněny podmínky podle § 125f odst. 2, totožnost řidiče vozidla není známa nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku a porušení je možné projednat uložením pokuty příkazem na místě (odst. 1). Neuhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vyzval k uhrazení určené částky, písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě podle odstavce 3. Toto sdělení se považuje za podání vysvětlení (...)* (odst. 6).

[14] Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu *obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek (...) projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno (pozn.: zvýraznění podtržením – zde i dále v textu – doplnil soud). Platí tedy, že až v případě, kdy nelze skutečného řidiče jako pachatele dopravního přestupku na základě získaných důkazů či indicií zjistit a vést přestupkové řízení proti němu, nese odpovědnost za přestupek provozovatel vozidla, který nezajistil dodržování zákonem uložených povinností řidičem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 - 45, bod [22]).*

[15] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval tím, co lze považovat za nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Již v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46, na který poukázal krajský soud i žalovaný, Nejvyšší správní soud konstatoval (viz bod 18), že „by šlo proti smyslu úpravy správního deliktu (nyní přestupku) provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku“. Současně však Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku zdůraznil primární odpovědnost řidiče vozidla, neboť „budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit“.

[16] Podrobněji své úvahy týkající se nezbytných kroků, které musí správní orgán podniknout ke zjištění pachatele přestupku, Nejvyšší správní soud rozvedl v rozsudku ze dne 9. 10. 2019, č. j. 2 As 346/2018 - 22, v němž upozornil na nutnost individuálního posuzování s ohledem na konkrétní okolnosti řešených případů (bod [11]); a dále popsal základní možné scénáře odvíjející se od konkrétního jednání provozovatele vozidla. V prvním okruhu případů se jedná o „kategorii těch provozovatelů vozidla, kteří na výzvu správního orgánu vůbec neuvedou konkrétního přestupce, případně o něm nesdělí dostatečné množství osobních údajů, aby jej bylo možné identifikovat a kontaktovat; provozovatel totiž musí poskytnout alespoň takové informace, jejichž znalost je nezbytná pro vyhledání dané osoby“.

v příslušných evidencích správních orgánů“, případně sice určité informace provozovatel vozidla poskytne, avšak správní orgán zjistí, „že žádná osoba se sdělenými identifikačními údaji neexistuje (čili by bylo zjevné, že provozovatelem vozidla poskytnuté informace jsou smyšlené, resp. falešné)“. V těchto případech správní orgán již nemusí činit další úkony ke zjištění pachatele přestupku (bod [12]). V rámci druhého okruhu případů se jedná o „kategorii provozovatelů vozidla, kteří (...) správnímu orgánu poskytnou dostatečné množství identifikačních údajů, na jejichž základě správní orgán sděleného řidiče vyzve k podání vysvětlení. Pakliže tento nikterak nereaguje, je třeba zohlednit další skutkové okolnosti, aby bylo možné uzavřít, zda byla činnost ze strany správního orgánu dostatečná, a představovala tak provedení nezbytných úkonů. Především je třeba velmi důsledně odlišovat případy, které prokazatelně naplňují znaky obstrukčního jednání ze strany provozovatele vozidla, resp. jeho opakovaně takto jednajících zástupců“. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále konstatoval, že „v případě nejružnějších obstrukčních praktik je tedy skutečně namístě nečinit takové procesní úkony, které se s ohledem na povahu sdělených informací, dřívější poznatky z úřední činnosti či jednání samotných provozovatelů vozidel jeví jako zcela neefektivní, bezúčelné či ne hospodárné“. Pokud však správní orgán nemá důvod se domnívat, že „žalobce, případně jeho zástupce, měl jakoukoli obstrukční minulost, záměrně komplikoval správní řízení či prováděl úkony, které zjevně vedou ke zneužívání práva; za této situace není možné vůči žalobci uplatňovat jakékoli zrychlené či zjednodušené postupy, které by v jiných řízeních, vyznačujících se obstrukčním jednáním účastníků, byly jinak akceptovatelné“ (bod [13]).

[17] V obecné rovině Nejvyšší správní soud přisvědčuje závěrům krajského soudu a žalovaného do té míry, že stěžovatelovo tvrzení, dle kterého má vozidlo v držení jiná konkrétní osoba (specifikovaná základními osobními údaji, jako jsou jméno, příjmení a místo bydliště), samo o sobě nepostačuje k založení důvodného podezření, že jako jeho řidič spáchala přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti, aby vůči ní bylo možno bez dalšího zahájit přestupkové řízení. Bylo proto nezbytné tuto osobu předvolat k podání vysvětlení, v rámci kterého by mohla být blíže objasněna totožnost řidiče (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2019, č. j. 8 As 243/2017 - 36, bod [12]).

[18] Z důvodů popsaných dále se však již Nejvyšší správní soud neztotožňuje s provedeným hodnocením krajského soudu, že zůstalo-li předvolání konkrétní osoby k podání vysvětlení bez odezvy, dala tím předvolaná osoba konkludentně najevo vůli nesdělít, kdo byl řidičem vozidla, a tedy by se v případě dalších kroků správního orgánu jednalo o úkony jdoucí nad rámec nezbytných kroků.

[19] Z obsahu předloženého správního spisu je zřejmé, že stěžovatel na výzvu správního orgánu sdělil úplné a dostatečné informace o konkrétní osobě, včetně adresy, na kterou bylo této osobě doručeno předvolání k podání vysvětlení. Skutkové okolnosti nyní souzené věci přitom nenásvědčují tomu, že by se ze strany stěžovatele jednalo o obstrukční procesní taktiku a že by správnímu orgánu záměrně poskytl nepravdivé údaje o osobě držitele vozidla (a tedy i možného řidiče a pachatele přestupků) ve snaze vyhnout se možnému postihu. Stěžovatel neoznačil jako nového držitele vozidla osobu neexistující či nedohledatelnou; a stěžovatelova výzva k poskytnutí součinnosti ze dne 11. 2. 2019 adresovaná této osobě jako novému vlastníku vozidla na základě uzavřené kupní smlouvy ze dne 1. 11. 2018, kterou jmenovanému zaslal za účelem dokončení změny zápisu

pokračování

v registru vozidel, včetně připojené plné moci a vyplněného formuláře žádosti o zápis změny vlastníka, časově předchází výzvám správního orgánu k úhradě příslušných částek dle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu (viz výzva ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. MUOR S 2997/2019/OD/LUN, ze dne 18. 2. 2019, sp. zn. MUOR S 2888/2019/OD/LUN, a ze dne 18. 2. 2019, sp. zn. MUOR S 2885/2019/OD/LUN). Nejedná se ani o případ, že by osoba označená jako řidič vozidla sama výslovně projevila vůli odmítnout podat ve věci vysvětlení (viz rozsudek ze dne 23. 3. 2016, č. j. 6 As 128/2015 - 32).

[20] Za daných skutkových okolností proto bylo nutno vyřešit otázku, zda a jaký „další smysluplný úkon směřující ke zjištění pachatele přestupku“ ve smyslu shora citovaného judikátu č. j. 2 As 346/2018 - 22 měl správní orgán v tomto případě provést. Volba vhodných kroků totiž vždy závisí na konkrétní skutkové situaci. V daném případě by opakované zaslání předvolání k podání vysvětlení nemělo dle Nejvyššího správního soudu opodstatnění, neboť jeho výsledek by byl pravděpodobně stejný – osoba označená stěžovatelem jako řidič a možný pachatel přestupků by na předvolání k podání vysvětlení patrně opětovně nereagovala. Avšak v situaci, kdy se osoba bez omluvy a dostatečného důvodu nedostaví k prvostupňovému správnímu orgánu na předvolání, se jako další úkon nabízí možnost předvedení dotčené osoby v souladu s § 60 správního řádu ve spojení s § 137 odst. 1 správního řádu. K možné realizaci předvedení osoby označené provozovatelem jako řidič vozidla se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018 - 21 (viz bod [26]), v němž uvedl, že ačkoli při takovém postupu „je samozřejmě nezbytné šetřit základní práva předvolané osoby, především princip zákazu sebeobviňování či sebeusvědčování, který plyne z interpretace čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08); a obecně by bylo možné předvedení chápat jako postup nad rámec nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu, skutkové okolnosti projednávaného případu jsou natolik specifické (žalobkyně doložila prodej vozidla jiné osobě a poskytla k ní veškeré dostupné kontaktní údaje), že si takový postup představit lze“.

[21] Také v nyní projednávaném případě stěžovatel na výzvu správního orgánu sdělil úplné a dostatečně konkrétní údaje o osobě domnělého řidiče a možného pachatele přestupků s doručovací adresou na území České republiky, na které si tato osoba přebírá zásilkky; a poskytl nezpochybněné informace o tom, že došlo ke změně držitele vozidla (v důsledku jeho prodeje na základě kupní smlouvy ze dne 1. 11. 2018, včetně výzvy novému vlastníku k součinnosti za účelem dokončení změny v registru silničních vozidel ze dne 11. 2. 2019, která časově předchází výzvám správního orgánu k úhradě příslušných částek).

[22] V projednávaném případě tak je možno, shodně jako ve věci sp. zn. 9 As 260/2018, s ohledem na specifické skutkové okolnosti věci dospět k závěru, že odložení přestupkových věcí (spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti) bylo v projednávaném případě předčasné, neboť nepřistoupil-li správní orgán k realizaci předvedení stěžovatelem označené osoby, neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Pouhé zaslání předvolání k podání vysvětlení osobě označené stěžovatelem nelze za daných skutkových okolností pokládat za dostatečné, tímto úkonem nedošlo k naplnění požadavku § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu *učinít nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku*.

[23] Závěry přijaté v nyní posuzované věci přitom nezpochybňují objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za dodržování povinností řidiče, a to dokonce ani v případech, kdy evidovaný provozovatel zanedbáním vlastních povinností způsobil neprovedení změn v registru silničních vozidel v případě změny vlastníka vozidla po jeho převodu. Zakotvení této odpovědnosti do zákona totiž nemá vést k rezignaci správních orgánů na zjišťování konkrétních řidičů jakožto primárních pachatelů přestupků.

[24] Krajský soud tak v napadeném rozsudku dospěl k nesprávnému závěru, že úkony provedené prvostupňovým správním orgánem před odložením přestupků dle § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, za daných specifických skutkových okolností naplnily požadavek nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Ve skutečnosti nebyly naplněny podmínky pro projednání přestupku se stěžovatelem jako provozovatelem vozidla. Z tohoto důvodu nebylo na místě, aby se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou namítané absence materiální stránky přestupku.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Na základě výše uvedených skutečností tak Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Věc však nevrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, neboť podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. přistoupil ke zrušení rozhodnutí žalovaného. Věc tedy vrátil k dalšímu řízení žalovanému, neboť krajský soud by s ohledem na výše uvedené závěry neměl jinou možnost, než tak sám učinit. V dalším řízení bude žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

[26] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. (aplikovaného na základě § 120 s. ř. s.) má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[27] V řízení před Nejvyšším správním soudem byl zaplacen soudní poplatek ve výši 5 000 Kč za podanou kasační stížnost (položka 19 přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). V řízení před krajským soudem byl uhrazen soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za podanou žalobu [položka 18 bod 2 písm. a) přílohy k zákonu o soudních poplatcích].

[28] Stěžovatel byl v řízení před krajským soudem a v řízení před Nejvyšším správním soudem zastoupen advokátem. V řízení před krajským soudem zástupce žalobce učinil dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) dva úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení a sepsí žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu]. V řízení před Nejvyšším správním soudem zástupce stěžovatele učinil jeden úkon právní služby, za který náleží odměna v plné výši, a to sepsí kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního

pokračování

tarifu]. Celkem tedy zástupce stěžovatele učinil tři úkony právní služby s nárokem na odměnu ve výši 3 100 Kč [§ 7 bodu 5 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu je třeba k odměně za každý úkon připočítat 300 Kč jako náhradu hotových výdajů. Protože zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající této dani. Celková náhrada nákladů řízení, sestávající z odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů ve výši 12 342 Kč (včetně daně z přidané hodnoty) a ze zaplacených soudních poplatků ve výši 8 000 Kč, tak představuje částku 20 342 Kč. K jejímu uhrazení byla žalovanému stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

[29] Žalovaný neměl ve věci samé úspěch, a proto nemá dle § 60 odst. 1 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.) právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. srpna 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu